

Nova pravila u sustavu imigracije

Novi Zakon o strancima i Zakon o upućivanju radnika u Republiku Hrvatsku i prekograničnoj provedbi odluka o novčanoj kazni

Uvod

U studenome 2020. godine, Hrvatski sabor izglasao je dva zakonodavna akta vezana uz hrvatski imigracijski sustav:

- ▶ Zakon o strancima i
- ▶ Zakon o upućivanju radnika u Republiku Hrvatsku i prekograničnoj provedbi odluka o novčanoj kazni

Dotični zakoni stupaju na snagu **1. siječnja 2021. godine**.

U nastavku Vam predstavljamo sažet pregled najznačajnijih promjena. EY Hrvatska će nastaviti pratiti i obavještavati Vas o daljnjim zakonodavnim promjenama u ovom pogledu.

Zakon o strancima

Novi Zakon o strancima izglasan je od strane Hrvatskoga sabora 25. studenog 2020. godine. Zakon predstavlja cjeloviti preustroj hrvatskog imigracijskog sustava i uvodi nove zakonodavne institute koji su namijenjeni suvremenom poslovnom okruženju.

U nastavku pronađite najznačajnije promjene uvedene novim Zakonom o strancima.

1. Ukidanje godišnjih kvota

Stupanjem na snagu novog Zakona o strancima, uvodi se novi sustav vezan uz zapošljavanje državljana trećih zemalja u Hrvatskoj. Prethodni sustav godišnjih kvota je ukinut te će se od sada potreba za radom državljana trećih zemalja trebati procjenjivati od slučaja do slučaja uz određene iznimke.

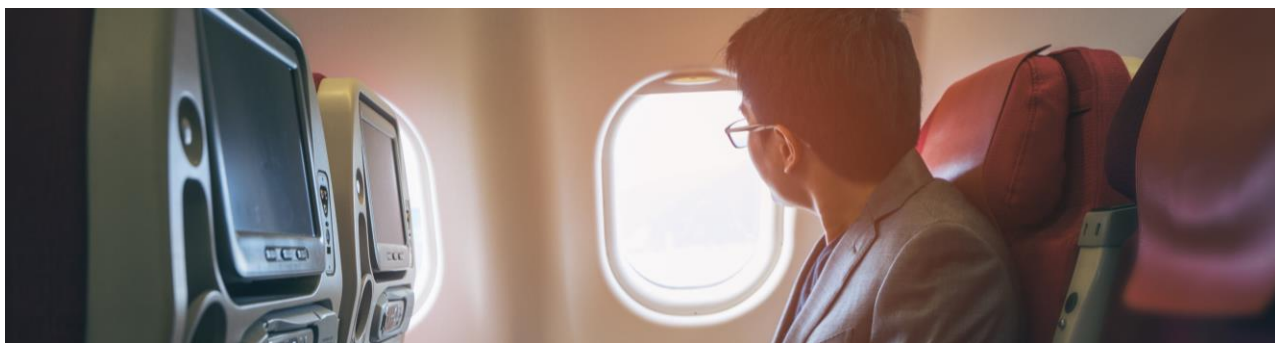
Državljanima trećih zemalja imaju pravo raditi u Hrvatskoj na temelju dozvole za boravak i rad ili potvrde o prijavi rada.

Prije podnošenja zahtjeva, poslodavac je dužan zatražiti provođenje **testa tržišta rada** od strane Hrvatskog zavoda za zapošljavanje ("HZZ"). Svrha testa je provjeriti dostupnost radne snage na nacionalnom tržištu rada. Ovisno o ishodu testa, provest će se sljedeći postupci:

- ▶ ukoliko test tržišta rada pokaže da u evidenciji nezaposlenih osoba postoje osobe koje ispunjavaju zahtjeve poslodavca, HZZ će provesti postupak posredovanja između poslodavca i gore navedenih nezaposlenih osoba.
- ▶ Ukoliko test tržišta rada pokaže da u evidenciji nezaposlenih osoba nema osoba koje ispunjavaju zahtjeve poslodavca, poslodavac će imati pravo zatražiti izdavanje dozvole za boravak i rad **u roku od 90 dana** od primitka obavijesti o ishodu testa tržišta rada.

Nakon podnesenog zahtjeva, nadležna policijska uprava će po službenoj dužnosti zatražiti mišljenje HZZ-a. HZZ će izdati pozitivno mišljenje ako se uz zahtjev podnese odgovarajuća prateća dokumentacija i ako poslodavac ispunjava sljedeće uvjete:

- ▶ poslodavac obavlja registriranu gospodarsku djelatnost u Hrvatskoj,
- ▶ poslodavac je podmirio sve obveze poreza na dohodak i pripadajuće doprinose za obvezna osiguranja,

- ▶ u razdoblju od posljednjih 6 mjeseci, poslodavac zapošljava najmanje jednog zaposlenika koji je hrvatski državljanin ili državljanin države članice EU-a ili EGP-a na puno radno vrijeme u neodređenom trajanju (ljubazno napominjemo da HZZ neće izdati pozitivno mišljenje ako je broj zaposlenih hrvatskih državljana ili državljana države članice EU-a ili EGP-a manji od 25% ukupnog iznosa zaposlenih.),
- ▶ poslodavac nije pravomoćno osuđen za kaznena djela iz područja radnih odnosa i socijalnog osiguranja.

Postoje određene iznimke od zahtjeva za provođenje testa tržišta rada, poput sezonskih radnika koji rade do 90 dana u poljoprivredi, šumarstvu, ugostiteljstvu i turizmu ili druga zanimanja za koja je HZZ procijenio da nema potrebe za provođenjem testa tržišta rada.

2. Potvrde o prijavi rada

Potvrda o prijavi rada izdaje se radi izvođenja ugovorenih poslova kratkog trajanja i može se izdati do:

- ▶ 30 dana ili
- ▶ 90 dana.

Prema Zakonu o strancima, koji je na snazi do 1. siječnja 2021. godine, potvrde o prijavi rada mogle su se izdavati do 30 dana, 60 dana i 90 dana. Zakon o strancima, koji stupa na snagu od 1. siječnja 2021. godine, ne predviđa izdavanje radnih dozvola do 60 dana, već samo do 30 dana ili 90 dana. Kategorije državljana trećih zemalja koje imaju pravo na potvrdu o prijavi rada **taksativno su navedene**. Na temelju izdane potvrde o prijavi rada, državljanin treće zemlje ima pravo raditi za poslodavca ili korisnika usluge na cijelom području Republike Hrvatske te nije dužan imati dozvolu za boravak i rad.

3. Digitalni nomadi

Novina u hrvatskom imigracijskom sustavu uvedena novim Zakonom o strancima je odobrenje privremenog boravka za digitalne nomade. Digitalni nomadi su državljani trećih zemalja koji su zaposleni ili obavljaju poslove putem komunikacijske tehnologije za tvrtku (uključujući i vlastitu tvrtku), **koja nije registrirana u Hrvatskoj i ne obavlja posao niti pruža usluge poslodavcima na području hrvatskog teritorija**.

Zahtjev za odobrenje privremenog boravka podnosi se diplomatskoj misiji ili konzularnom uredu Republike Hrvatske. Ukoliko državljanin treće zemlje ne treba vizu za ulazak u Hrvatsku, dotični zahtjev može se podnijeti nadležnoj policijskoj upravi. Odobrenje privremenog boravka izdaje se na **godinu dana**.

Odobrenje privremenog boravka može se izdati digitalnom nomadu ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- ▶ digitalni nomad može dokazati svrhu privremenog boravka,
- ▶ digitalni nomad ima valjanu stranu putnu ispravu,
- ▶ digitalni nomad ima sredstva za uzdržavanje,
- ▶ digitalni nomad ima zdravstveno osiguranje
- ▶ digitalni nomad ima dokaz da nije pravomoćno osuđen za kaznena djela u matičnoj državi ili državi posljednjeg prebivališta u kojoj je boravio više od godinu dana prije podnošenja zahtjeva za privremeni boravak u Hrvatskoj (potrebno samo kod podnošenja prvog zahtjeva),
- ▶ digitalni nomad nema zabranu ulaska ili zabranu boravka u Hrvatskoj ili upozorenje SIS-a u vezi ulaska digitalnog nomada, i
- ▶ digitalni nomad ne predstavlja opasnost za javni poredak, nacionalnu sigurnost ili javno zdravlje.

Po isteku odobrenja privremenog boravka, novi zahtjev može se podnijeti **6 mjeseci nakon isteka**.

4. Dugotrajna viza

Dugotrajna viza ("Viza D") je odobrenje za privremeni boravak u Hrvatskoj do 30 dana koja se može izdati državljaninu treće zemlje kojem je odobren privremeni boravak ili kojem je izdana dozvola za boravak i rad, a kojemu je za ulazak u Hrvatsku potrebna kratkoročna viza. Viza D izdaje se za jedan ili više ulazaka u Hrvatsku, a najduži rok valjanosti joj je **6 mjeseci**.

Vizu D izdaje diplomatska misija ili konzularni ured Republike Hrvatske. Podnositelj zahtjeva dužan je podnijeti zahtjev **osobno** zbog potrebe uzimanja biometrijskih identifikatora.¹

Državljanin treće zemlje mora ispuniti sljedeće uvjete za Vizu D:

- ▶ državljanin treće zemlje ima odobrenje privremenog boravka ili dozvolu za boravak i rad,
- ▶ državljanin treće zemlje ima odgovarajuće putno zdravstveno osiguranje,
- ▶ državljanin treće zemlje nema zabranu ulaska ili zabranu boravka u Hrvatskoj ili upozorenje SIS-a u vezi ulaska državljanina treće zemlje, i
- ▶ državljanin treće zemlje ne predstavlja opasnost za javni poredak, nacionalnu sigurnost ili javno zdravlje.

Nakon izdavanja Vize D, državljanin treće zemlje dužan je kontaktirati nadležnu policijsku upravu radi prijave prebivališta i izrade biometrijske dozvole boravka.

Zakon o upućivanju radnika u Republiku Hrvatsku i prekograničnoj provedbi odluka o novčanoj kazni

Dotični zakon je novi zakonodavni akt koji će, nakon njegova stupanja na snagu 1. siječnja 2020. godine, biti glavni zakonodavni akt kojim se regulira upućivanje radnika u Hrvatsku. Zakon implementira Direktivu 2018/957 čiji je glavni cilj poboljšanje položaja upućenih radnika.

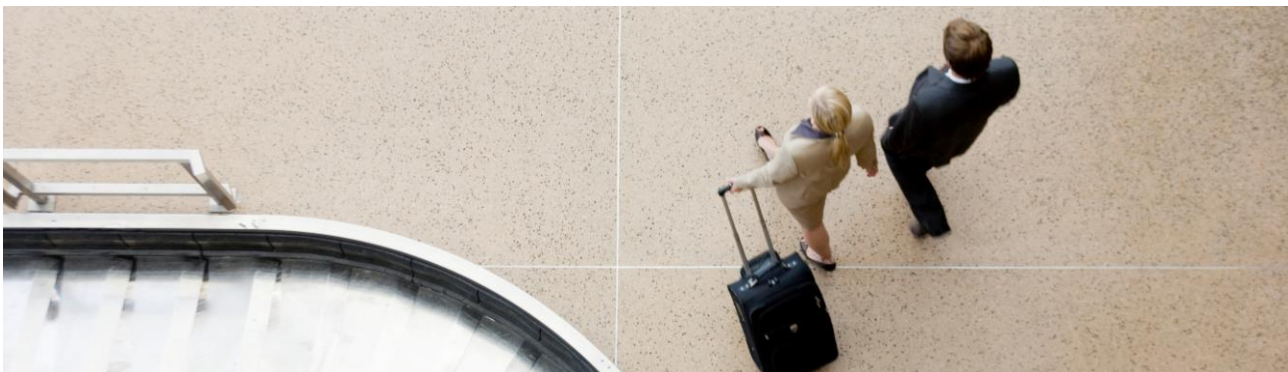
Neovisno o izmjenama opisanim u nastavku, opće pravilo o primjeni povoljnijeg prava na upućene radnike i dalje je na snazi. Stoga, ako su uvjeti rada propisani zakonom zemlje sjedišta poslodavca povoljniji za upućene radnike, dotično pravo primjenjivat će se tijekom upućivanja u Hrvatsku.

U nastavku su navedene najznačajnije promjene namijenjene poboljšanju položaja upućenih radnika.

1. Načelo jednake naknade

Najznačajnije poboljšanje položaja upućenih radnika odnosi se na naknadu. U skladu sa dotičnim zakonom, upućeni radnici imaju pravo na **sve obvezne sastavne dijelove naknade** na koje imaju pravo svi domaći radnici prema propisu odnosno proširenom kolektivnom ugovoru.

¹ Ljubazno napominjemo da će se, prije stupanja na snagu Schengenskog provedbenog sporazuma u Hrvatskoj, zahtjev za izdavanjem vize D smatrati valjanim bez prikupljenih biometrijskih identifikatora.

2. Smještaj i troškovi

Upućeni radnici koji rade u Hrvatskoj imaju pravo na **jednaku kvalitetu smještaja** kao i domaći radnici ako je poslodavac dužan osigurati smještaj domaćim radnicima kada su udaljeni od redovnog mjesta rada u skladu sa propisom ili proširenim kolektivnim ugovorom. Nadalje, upućeni radnici imaju pravo na **sve dodatke ili naknade vezane uz putovanja, hranu i smještaj** za vrijeme izvođenja poslova zbog kojih su upućeni u Hrvatsku pod uvjetom da domaći radnici imaju pravo na iste dodatke ili naknade u skladu sa propisom ili proširenim kolektivnim ugovorom.

3. Dugotrajno upućivanje

Dugotrajno upućivanje je novina uvedena dotičnim Zakonom. Ako stvarno trajanje upućivanja radnika zbog obavljanja istoga zadatka u Republici Hrvatskoj prijeđe **12 mjeseci**, to se smatra dugotrajnim upućivanjem.

Svi primjenjivi uvjeti zaposlenja koji se primjenjuju na domaće radnike u skladu sa propisom i proširenim kolektivnim ugovorom, osim odredbi kojima se uređuje postupak, uvjeti i administrativne obveze prilikom sklapanja i prestanka ugovora o radu, zabrana tržišnoga natjecanja te sustav dobrovoljnoga mirovinskog osiguranja na temelju individualne kapitalizirane štednje, će se primjenjivati na upućene radnike u slučaju dugotrajnog upućivanja.

Međutim, strani poslodavac ima pravo produljiti razdoblje od 12 mjeseci na **18 mjeseci**. Obavijest o produženju može se podnijeti **samo jednom** i mora se podnijeti najmanje mjesec dana prije isteka razdoblja od 12 mjeseci.

Nadalje, ako upućenog radnika zamijeni drugi upućeni radnik koji obavlja isti zadatak na istom mjestu, trajanje upućivanja oba radnika kumulativno će se računati kao jedno razdoblje upućivanja.

Naposljetku, sva upućivanja koja su trajala manje od 18 mjeseci prije 1. siječnja 2020. godine **automatski** na 18 mjeseci bez obveze podnošenja obrazse **produžuju** ložene obavijesti za produženje. Međutim, svi učinci koji proizlaze iz dugotrajnog upućivanja će se primjenjivati, nakon stupanja na snagu dotičnog zakona, na upućivanja koja traju duže od 18 mjeseci prije 1. siječnja 2020. godine.

EY | Assurance | Tax | Strategy and Transactions | Consulting

O EY-u

EY je vodeća svjetska tvrtka u uslugama revizije, poreza, strateških i transakcijskih usluga i poslovnog savjetovanja. Kvaliteta usluge koju pružamo pomaže vam izgraditi povjerenje u tržišta kapitala i ekonomije širom svijeta. Mi razvijamo izuzetne lidere koji ispunjavaju zahtjeve svih interesnih skupina. Na taj način ostvarujemo ključnu ulogu u izgradnji boljeg poslovnog okruženja za naše zaposlenike, klijente i zajednicu.

EY se odnosi na globalnu organizaciju te se može odnositi na jednu ili više tvrtki članica Ernst & Young Global Limited, od kojih je svaka zasebna pravna osoba. Ernst & Young Global Limited je tvrtka u Ujedinjenom Kraljevstvu ograničena garancijom, ne pruža usluge klijentima. Za više informacija molimo posjetite ey.com.

© 2020 Ernst & Young Savjetovanje d.o.o.
Sva prava pridržana.

Ovaj sadržaj je pripremljen isključivo u opće informativne svrhe i nije namijenjeno da služi kao računovodstveni, porezni ili drugi profesionalni savjet. Molimo da se za specifične savjete obratite svom savjetniku.

Ernst & Young Savjetovanje d.o.o.
Radnička cesta 50, 10 000 Zagreb, Croatia
Tel: + 385 1 5800 800 Fax: +385 1 5800 888
ey.com/hr_hr